

मेट्रो - ५ प्रकल्प (ठाणे - भिवंडी -कल्याण) टप्पा-१ साठी सामाजिक परिणाम मूल्यांकन व पुनर्वसन कृती आराखड्याचा अंतिम मसुदा

कार्यकारी सारांश

फ १ : मुंबई मेट्रो मार्ग - ०५ हा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने बृहन्मुंबई व आजूबाजूच्या परिसरातील उपनगरी रेल्वे सेवेवरील आणि रस्त्यांवरील वाहतुकीचा बोजा कमी करण्यासाठी अंमलबाजवणीकरीता हाती घेतलेल्या अनेक मेट्रो छन्नमार्गांपैकी (corridors) एक प्रकल्प आहे. मुंबई मेट्रो मार्ग - ०५ मध्ये २४.९० किमी चा उन्नत पुलावरील मार्ग (viaduct) समाविष्ट असून त्यावर १४ स्थानके (यातील एक स्थानक मेट्रो मार्ग-४ वरील आहे) आणि कशेळी येथे एक आगार (depot) यांच्या बांधकामाचा सामावेश आहे. तसेच यात प्रणालीशी संबंधित घटक जसे की वाहतुकीचे डबे व संलग्न प्रणाली, वहन निर्देश (Signal) यंत्रणा, दूर संज्ञापन यंत्रणा (Telecommunication), विद्युत आणि यांत्रिकी प्रवास भाडे संकलन प्रणाली, कर्षण (Traction) व्यवस्था व वीजपुरवठा आणि आगार (Depot) यंत्र सामग्री आणि संयंत्रे यांचा अंतर्भाव असेल. मेट्रो मार्ग - ०५ या प्रकल्पाची अंमलबाजवणी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाद्वारे प्रगतीपथावर आहे. याच्या टप्पा - १ मध्ये ठाणे ते भिवंडी हा ११.८५ किमी लांबीचा पुलावरील मार्ग समाविष्ट असून त्यावर ६ स्थानके आणि कशेळी येथील एक आगार व अनुषंगिक सुविधा असतील.

फ २ : वरील टप्पा-१ प्रकल्पाची रचना करताना भूसंपादन, पुनर्वसन आणि प्रकल्पाचे क्षेत्रातील लोकांवर होणारे विपरीत परिणाम कमीत कमी होतील असे प्रयत्न करण्यात आले असून त्यासाठी सुयोग्य मार्ग संरेखन व अभियांत्रिकी रचनेची निवड करण्यात आली आहे. यामध्ये प्रकल्पातील संपुर्ण टप्पा-१ मधील बहुसंख्य मार्ग संरेखन आणि स्थानके यांची उभारणी अस्तित्वातील रस्त्यांच्या रहदारी हक्क असलेल्या जागेतच करणे, विपरीत परिणाम शक्यतो उन्नत पुलावरील मार्ग तीव्र वळण घेईल वा एक रस्ता दुसऱ्या रस्त्याला छेदेल अशा ठिकाणी सिमीत करण्याचा आणि स्थानकांच्या जागी परिणाम टाळण्याचा प्रयत्न करण्यात आला आहे. रचना अंतिम करतानाही (उदाहरणार्थ स्थानकातील प्रवेश व बहिर्गमन ठिकाणी) कमीत कमी विपरीत परिणाम होईल याची काळजी घेण्यात आली आहे. बाळकुम स्थानक, कशेळी स्थानक, काल्हेर स्थानक व अंजूरफाटा स्थानक आणि कशेळी येथील उन्नत पुलाच्या मार्गावरील एक ठिकाण या सर्व भागात स्थानकातील प्रवेश व बहिर्गमन यंत्रणेची

ठिकाणे व रचनेत बदल करून बाधित होणारे एकूण बांधकामांपैकी ९४ बांधकामे परिणामातून वाचविण्यात आली आहेत.

फ ३ : टप्पा - १ साठी हा सामाजिक परिणाम मूल्यांकन आणि पुनर्वसन कृती आराखडा अहवाल देशातील संबंधित कायदे आणि एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इनव्हेंटमेंट बँकेचे सामाजिक धोरण व मानके यांच्याशी सुसंगत असेल अशा प्रकारे प्रकल्पाचे होणारे विपरित परिणाम निश्चित करून त्यांची झळ कमी करण्याच्या दृष्टीने तयार केला आहे. या प्रकल्पाच्या टप्पा-१ मुळे बाधित होत असलेली सर्व बांधकामे, कशेळी आगार व इतर जमिनी आणि सर्व प्रकल्पबाधित व्यक्ती (कुटुंबे, उद्योजक यांसह) यांच्यावर होणाऱ्या परिणामांचे मूल्यांकन करण्यासाठी नोव्हेंबर २०२०, जून - जुलै २०२१, मार्च २०२२, ऑक्टोबर २०२२ आणि एप्रिल - मे २०२३ या काळात एक तपशीलवार सर्वेक्षण सल्लागारांच्या मदतीने करून घेतले आहे. प्रकल्पाच्या प्राथमिक मार्ग संरेखनाच्या भूधारणा नकाशानुसार व ढोबळ रचनेनुसार एकूण ४७५ बांधकामे आणि कशेळी आगारामुळे ५८ जमीन मालक बाधित होण्याची शक्यता आहे. एकूण २७.२५ हे. खासगी जमीन (आगारासाठी २६.७३ हे.) संपादीत करण्याची गरज आहे. ४७५ बाधित बांधकामांपैकी १३३ बांधकामे रहिवासी उपयोगासाठी वापरली जात आहेत, तर ३३८ बांधकामे वाणिज्य उपयोगासाठी वापरली जात आहेत. तसेच ४ बांधकामे इतर उपयोगासाठी वापरली जात आहेत; म्हणजे एक बांधकाम सामूहिक बांधकाम (बाळकुम नाका देवी मंदिर) आणि अन्य तीन इतर सुविधा केंद्रे आहेत. बाधित बांधकामांचे बहुतेक ताबाधारक जमिनीचे मालकी हक्क धारक नाहीत आणि जर कोणी प्रकल्प बाधित व्यक्तींनी, विशेषतः कापुरबावडी भागातील औपचारिक इमारतीतील जागा धारकांनी, ते जागेचे मालकी हक्क धारक असल्याची कागदपत्रे सादर केली तर त्या अनुषंगाने मोबदला मिळण्यासाठी त्यांचा विचार केला जाईल. आगारासाठी संपादीत करावयाच्या जमिनीचे मालक असलेल्या व्यक्तींच्या व्यतिरिक्त खासगी मोकळी जमीन मालकीची असलेल्याही काही प्रकल्प बाधित व्यक्ती आहेत, ज्यांच्या जमिनीच्या संपादनाचे प्रस्ताव तयार केले जात आहेत आणि ते संपादनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांचेकडे पाठविले जातील. अशा जमिनीबाबत जमिनीचा मोबदला आणि इतर लाभांचे हक्क भूमीसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम-२०१३ अनुसार निश्चित केले जातील.

फ ४: सर्वसाधारणपणे असे दिसून आले आहे की, बहुतेक प्रकल्प बाधित व्यक्तींची कुटुंबे अल्प-मध्यम उत्पन्न गटातील आहेत, त्यांचे शिक्षण मध्यम पातळीवर झालेले आहे, ते खासगी उद्योगात नोकरीला आहेत किंवा स्वयं-रोजगार क्षेत्रातील आहेत, त्यांची कुटुंबे लहान आहेत आणि ते मध्यम आकाराच्या व निम-पक्क्या परंतु स्वतःच्या मालकीच्या घरांत राहतात. ४७५ बांधकामांतील जागा धारक आणि ५८ जमीन मालकांपैकी, १४५ प्रकल्प बाधित व्यक्ती गरीबी, सामाजिक मागासलेपण आणि महिला कुटुंब प्रमुख असणे यामुळे असुरक्षित असल्याचे दिसून आले आहे.

फ ५: बहुतेक प्रकल्प बाधित व्यक्तींनी जवळच्या ठिकाणी पुनर्वसन होण्याला प्राधान्य दिले आहे. मेट्रो मार्ग हा खासगी मालमत्ता आणि मानवी वस्ती यापासून लांब राहिल अशी रचना करून आणि स्थानकांची रचना समायोजित करून प्रकल्पासाठी जमिनीची आवश्यकता कमीत कमी ठेवण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात आले आहेत. प्रकल्पाच्या टप्पा एक साठी एकूण ३५.४१ हेक्टर जमीन लागेल, ज्यापैकी २७.२५ हेक्टर खाजगी जमीन आणि ८.१६ हे शासकीय जमीन असेल (यातील २.०२ हे. कायमस्वरूपी आणि ६.१५ हे तात्पुरते कार्यालय/कार्यस्थळ कार्यालय, सेगमेंट कास्टिंग यार्ड यासाठी तात्पुरत्या स्वरूपात आवश्यक) असे अंदाजीण्यात आले आहे. सद्यस्थितीत, प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या शासकीय जमिनी वापरण्यासाठी परवानग्या प्राप्त करण्यात आल्या/येत असून आगार आणि कापुरबावडी येथील खाजगी जमिनींच्या भूसंपादन प्रस्तावांची प्रक्रिया सुरू आहे आणि इतर खाजगी जमिनींचे भूसंपादन प्रस्ताव सादर करण्यासाठी तयार करण्यात येत आहेत. प्राथमिक मूल्यांकनानुसार बाधित होणाऱ्या बांधकामांची संख्या ४७५ वरून २९२ इतकी कमी झाले असून, यामध्ये रचनात्मक बदल करून वाचाविलेल्या ९४ बांधकामांचा समावेश आहे. आतापर्यंत एकूण २९२ बाधित बांधकामांपैकी चार ठिकाणच्या १०९ बांधकाम धारक प्रकल्प प्रस्तांचे पुनर्वसन करण्यात आले आहे.

फ ६ : ज्यांच्याकडे जमिनीचे कायदेशीर हक्क आहेत, त्यांना जमिनीचा मोबदला मिळण्यासाठी अर्हता दिनांक (कट ऑफ डेट) हा भूमी संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम-२०१३ (अथवा अन्य कोणताही कायदा आणि /अथवा धोरण) नुसार त्यांच्या जमिनीचे संपादन करण्याच्या अधिसूचनेचा दिनांक असेल आणि मालकी हक्क असलेल्यांना पुनर्वसन व पुनर्वसाहत लाभ मिळण्यासाठीचा अर्हता दिनांक (कट ऑफ डेट) प्रत्यक्ष पुनर्वसन झाल्याचा दिनांक असेल व ज्यांच्याकडे जमीन

मालकी हक्क नाही त्यांचा असा अर्हता दिनांक (कट ऑफ डेट) हा, वेगवेगळ्या क्षेत्रातील विविध भागांमध्ये नोव्हेंबर, २०२० ते मे, २०२३ दरम्यान विविध टप्प्यात केलेले पायाभूत सामाजिक-आर्थिक सर्वेक्षण पूर्ण झालेल्या आणि मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने सूचित केलेला आणि यासंबंधीच्या पडताळणीच्या अधीन राहून निश्चित केलेला असेल. अनैच्छिक परिणामांच्या दृष्टिकोनातून या प्रकल्पाला 'अ' प्रवर्ग देण्यात आला आहे.

फ ७ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने एक सल्लामसलत व सहभाग रणनीती आखली आहे. त्यानुसार प्रकल्पांच्या विविध टप्प्यावर हितसंबंधितांना सहभागी करून घेण्यासाठी विविध उपक्रम राबविले जातात. ज्यामध्ये जनता, समुह व प्रकल्प बाधित व्यक्तींबरोबर सल्लामसलत, माहिती प्रसिद्ध करणे, वाटाघाटी व बैठका, पुनर्वसनानंतरचे प्रशिक्षण अशा अनेक पद्धतींचा वापर केला जातो. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने मेट्रो-५ (टप्पा-१) साठी सार्वजनिक सल्लामसलत घडवून आणली असून आगाराच्या जागेच्या जमीन मालकांसह विविध ठिकाणच्या प्रकल्प बाधित व्यक्तींच्या गटांशी सल्लामसलत केली आहे. उरलेल्या प्रकल्प बाधित व्यक्तींशी लवकरच सल्लामसलत करणे प्रस्तावित आहे. प्राधिकरणाने प्रकल्प बाधित व्यक्तींना वाटण्यासाठी बहुभाषिक माहिती पत्रिकाही तयार करून छापल्या आहेत. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने तक्रार निवारणासाठी विस्तृत आणि पद्धतशीर बहु-स्तरीय यंत्रणा उभारली आहे. सामाजिक परिणाम मूल्यांकन आणि पुनर्वसन कृती आराखड्याला अंतीम स्वरूप दिल्यावर हा अहवाल मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या संकेतस्थळावर प्रदर्शित करणे प्रस्तावित आहे.

फ ८: प्रकल्पासाठीच्या सामाजिक सुरक्षितता उपायांना लागू कायदेशीर चौकट ही एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इनव्हेंटमेंट बँकेचे सामाजिक धोरण व मानके, भूमी संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम-२०१३ (२०१३ मधील ३० वा अधिनियम), मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पासाठीचे पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरण; भूसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत यासाठीचे महसूल आणि वन विभाग महाराष्ट्र शासन परिपत्रक दि. २७/०८/२०१४ व २८/०५/२०१५ (२ परिपत्रके) आणि केंद्रीय प्रत्यक्ष कर मंडळ, भारत सरकार यांचा दि. २५/१०/२०१६ चा आदेश आणि वाटाघाटीच्या मार्गाने २५% अधिक दराने थेट जमीन खरेदी करण्याबाबत महाराष्ट्र शासनाचा शासन निर्णय यांवर आधारित आहे.

फ ९ : एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इन्व्हेस्टमेंट बँकेचे सामाजिक धोरण व मानके यासोबत भूमी संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शका हक्क अधिनियम आणि मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पासाठीचे पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरण यातील तरतुदी त्यांची तुलना केल्यास असे दिसून येते की त्यांच्या लक्षणिय तफावत नाही. हे सुचित करण्यात येत आहे की, भूमी संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम व मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पासाठीचे पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरण यात एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इन्व्हेस्टमेंट बँकेच्या धोरणाप्रमाणे प्रकल्पाचे वर्गीकरण आणि छाननी करण्याच्या तसेच पर्यायी प्रकल्प रचनांचे मूल्यांकन करण्याबाबत विशिष्ट तरतुदी नसल्या तरी या तरतुदी प्रकल्प तयार करण्याच्या टप्याशी संबंधित असल्याने त्यांची तपासणी प्रकल्पाच्या पूर्व-व्यवहार्यता अभ्यास आणि व्यवहार्यता अभ्यास यांचा एक भाग म्हणून केली आहे आणि केवळ त्यानंतरच प्रकल्प अंमलबजावण्यासाठी घेण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे.

फ १०: भूमी संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम-२०१३ व मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पासाठीचे पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरण याद्वारे नियत अर्हता दिनांकापर्यंत निश्चित केलेल्या जवळजवळ सर्वच प्रकल्प बाधित व्यक्ती कोणत्या ना कोणत्या प्रकारे मोबदला आणि पुनर्वसन व पुनर्वसाहत लाभासाठी पात्र ठरतात. ढोबळमानाने, भूमी संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियमानुसार प्रकल्पासाठी संपादीत होणाऱ्या खासगी जमिनीत हितसंबंध असलेल्या सर्वजणांना मोबदला मिळण्याचा हक्क असेल आणि सर्व रहिवासी प्रकल्प बाधित व्यक्तींना पुनर्वसन लाभ मिळण्याचा हक्क असेल. मालकी हक्क धारण करत नसलेल्यांबाबत पात्रता आणि हक्क हे मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पासाठीचे पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरणानुसार ठरतील आणि त्यात निवासी व अनिवासी प्रकल्प बाधित व्यक्तींना पर्यायी जागा आणि अन्य काही लाभ देण्याची तरतूद आहे. एका विस्तृत मोबदल्याची आखणी (एनटायटलमेंट मॅट्रिक्स) तयार करण्यात आली आहे.

फ ११: बृहन्मुंबईत विविध पुनर्वसन वसाहतींमध्ये बृहन्मुंबईच्या विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार सुयोग्यरीत्या विकसित केलेल्या व सर्व अनुषंगिक सुविधा व सेवांसह असलेल्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेद्वारे प्राप्त केलेल्या प्रकल्पग्रस्तांसाठीच्या निवासी आणि व्यापारी गाळ्यांचा मोठा साठा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे

तयार आहे. याशिवाय, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने ठाण्यातील भाडेतत्वावरील घरे योजनांतील सर्व आवश्यक सुविधा असलेली घरे व व्यापारी गाळ्यांचा साठ प्राप्त केला आहे. उपलब्धतेनुसार ठाण्यातील झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनांतील साठा प्राप्त करण्यात येईल. या प्रकल्पाशी संबंधित प्रकल्प बाधित व्यक्तींचे मेट्रो संरेखानाच्या जवळपास अशा निवडक वसाहतींमध्ये त्यांच्या हक्कानुसार व विशिष्ट ठिकाणांचे अंतर व सोय विचारात घेऊन पुनर्वसन करण्याचे प्रस्तावित आहे. प्रकल्प बाधित व्यक्तींना उपलब्धतेनुसार उपरोक्त विविध ठिकाणच्या वसाहतींचे पर्याय निवड करण्याकरीता दिले जातील व त्याप्रमाणे त्यांचे पुनर्वसन केले जाईल. पर्यायी जागा मालकी तत्वावर देण्यात येते आणि स्थलांतराच्या वेळी तसेच त्यानंतर देखील विविध प्रकारचे सहाय्य दिले जाईल.

फ १२: याशिवाय दिला जाणारा मोबदला हा कायद्याने निश्चित केलेल्या मूल्यमापन तत्वांवर व प्रथांवर आधारित असेल आणि नष्ट केलेल्या बांधकामांचा पैशातील मोबदला पुनःस्थापनेच्या खर्चाच्या तत्वावर आधारीत असेल. पुनर्वसन व पुनर्वसाहत केल्यानंतर, विशेषतः मालकी हक्क नसलेल्या व असुरक्षित प्रकल्प बाधित व्यक्तींना दिलेल्या त्यांच्या हक्काचा मोबदला जर अपुरा ठरत असेल, तर त्यांच्या गरजांचे मूल्यांकन केले जाईल आणि आवश्यकते प्रमाणे त्यांच्या उपजीविकेसाठी आधार देणारे उपाय योजले जातील. या संदर्भात एक उपजीविका पुनर्स्थापना आराखडा प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

फ १३: लैंगिक समानता आणि सामाजिक समावेशन चौकटीद्वारे महिला प्रवाशांसाठी अधिक जागा राखून ठेवणे, प्रकल्प नियोजन व कार्यान्वयन यात महिलांचा सहभाग, महिला कुटुंबप्रमुख असलेल्या प्रकल्प बाधित व्यक्तींकडे विशेष लक्ष पुरविणे अशा कृतींचा समावेश प्रकल्प नियोजन, प्रकल्प अंमलबजावणी आणि उभारणी नंतरची अंमलबजावणी या प्रत्येक टप्प्यावर प्रस्तावित करण्यात आला आहे. मेट्रो मार्ग २ अ आणि ब तसेच मार्ग-७ यांच्यासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने लैंगिक समानता आणि सामाजिक समावेशन चौकट स्वीकारण्याचे एशियन डेव्हलपमेंट बँकेसोबत मान्य केले आहे, ते मेट्रो मार्ग-५ सह पुढील सर्व मेट्रो प्रकल्पांसाठी देखील अंमलबजावणीसाठी प्रस्तावित केले आहे.

फ १४: पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरणात अभिप्रेत असल्यानुसार व ठाणे येथील जमिनीचे दर विचारात घेऊन, भूसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत यासह पुनर्वसन कृती आराखड्याचा काही गृहितकांच्या आधारे रु. ११,११९.४८ लाख इतका खर्च अंदाजिण्यात आला आहे आणि हा खर्च मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या स्वतःच्या निधी स्रोतातून भागविला जाईल. कशेळी आगारासाठी आवश्यक २६.७३ हे. खासगी जागा भूसंपादन करून प्राप्त केली जाईल आणि त्याचा खर्च हा वरील खर्चाचा मुख्य भाग असेल.

फ १५: प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष स्थापन करून मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने एक परिणामकारक संस्थात्मक व्यवस्था उभारली असून ती कार्यरत केली आहे आणि या अंतर्गत भूसंपादन आणि पुनर्वसन व पुनर्वसाहत या कार्यासाठी कुशल आणि अनुभवी व्यक्तींचा समावेश असलेला एक अंमलबजावणी उप - कक्ष देखील उभारला आहे. विशिष्ट कार्यासाठी प्राधिकरणाचे अन्य संबंधित कक्ष जसे विधी, जनसंपर्क, पर्यावरण कक्ष देखील सहाय्यासाठी उपलब्ध असतील. प्राधिकरण हे समुदाय आधारित संस्थांशी संवाद साधेल, तसेच बिनसरकारी संस्थांची आणि पुनर्वसन कृती आराखडा अंमलबजावणी सल्लागारांचीही सेवा प्राप्त करेल.

फ १६: प्रकल्प संरेखन आणि प्राथमिक रचना अशी आहे की, उन्नत मार्ग आणि मेट्रो स्थानके यांची स्थापत्य कामे अस्तित्वातील रस्त्यांवरील रहदारी हक्क उपलब्ध असलेल्या जमिनीवरच करता येतील. प्राधिकरणाने आतापर्यंत या प्रकल्पाची ७८% स्थापत्य काम पूर्ण केली आहेत. प्रकल्प अंमलबजावणीसाठी अस्तित्वातील रस्त्यांवरील जागे व्यतिरिक्त आवश्यक असलेल्या जागेपैकी बहुतांश जमीन खासगी असून तिचे संपादन करणे आवश्यक आहे. भूसंपादन आणि पुनर्वसन संबंधित सर्व कार्यांचे असे नियोजन केले जाईल की, विशिष्ट भागातील स्थापत्य कामे सुरू करण्यापूर्वी जमीन संपादीत झालेली असेल / जमीन ताब्यात असेल. पूर्वतयारी पासून जागेचा मोबदला देणे आणि स्थलांतर या सर्व कामासाठी लागणारा एकूण कालावधी ३० महिने असेल असे अपेक्षित आहे. या कालावधीपैकी जागेचा मोबदला देणे आणि स्थलांतर ही कामे या कालावधीतील अखेरच्या ९ महिने काळात व प्रकल्प बाधित व्यक्तींच्या संमतीने पूर्ण करणे अपेक्षित आहे.

फ १७: या अहवालात नमुद प्रकल्प संरेखन आणि प्रकल्पाच्या घटकांमध्ये जर काही बदल केले जातील, तर सामाजिक परिणाम मूल्यांकन आणि पुनर्वसन कृती आराखडा अहवाल अद्ययावत केला जाईल आणि तो अथवा

पूरक सामाजिक परिणाम मूल्यांकन आणि पुनर्वसन कृती आराखडा अहवाल, एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इनव्हेंटमेंट बँकेने त्यांचा आढावा घेतल्यावर, प्रसिद्ध केला जाईल.

फ १८: मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण पुनर्वसन कृती आराखडा अंमलबजावणीबाबत सुनिश्चित नमुन्यात पद्धतशीर व ठराविक कालांतराने अहवाल तयार करुन अंतर्गत स्वरूपात आणि बारकाईने संनियंत्रण करेल. याशिवाय, अडचणी व अडथळे शोधणे व असल्यास त्या दूर करणे तसेच परिणामकारक व यशस्वी अंमलबजावणी करण्यासाठी पुनर्वसन कृती आराखडा अंमलबजावणीसह पर्यावरणीय आणि सामाजिक संनियंत्रण तसेच मध्यकालीन व अंतिम काळातील मूल्यमापन, करण्यासाठी प्राधिकरण बाह्य संस्थेची सेवा घेईल.